

[Aksel Larsen.]

ikke, det er tilfredsstillende, men jeg kan godt se, at i visse tilfælde, måske i mange tilfælde, er det vanskeligt at give alt for detaljerede oplysninger her i folketinget. Dette vil måske også tage for megen tid, men så bør i hvert fald udvalgene have virkelig udførlige oplysninger. Der har jeg selv visse erfaringer, og jeg tænker mig ikke, at udvalgenes arbejdsform har ændret sig, siden jeg kunne komme i udvalgene.

Når et udvalg skal undersøge en sag, foregår det på den måde, at man stiller spørgsmål til ministrene, og disse spørgsmål, besvarer ministeren eventuelt med bistand af sine embedsmænd, der fungerer som hans sekretariat. Det er imidlertid noget, vi alle sammen burde vide, at for at stille de rigtige spørgsmål skal man kende meget til den sag, det drejer sig om, ellers kan man risikere ikke at stille de rigtige spørgsmål, og hvis ministeren kun formelt besvarer de spørgsmål, der er stillet, kan han forholde folketinget eller folketingsudvalget oplysninger om særdeles vigtige problemer. Det er endvidere sådan, at en minister har en magtstilling, som jeg ikke skal misunde ministeren; jeg er ikke sikker på, det altid er behageligt at have en magtstilling, men ministeren har en magtstilling, som sætter ham i stand til at bestemme, hvilke af de oplysninger, han har fået fra sine embedsmænd, der må gå videre til folketinget eller folketingsudvalget. Jeg har i hvert fald i et konkret og efter min opfattelse særdeles vigtigt tilfælde oplevet, at det var uhyre svært i folketingsudvalget om en sag at få fuldstændige og udførlige oplysninger, og at det var umuligt at få at vide, hvad ministeriets underordnede sagkyndige mente om den pågældende sag. Ved tilfældets og skæbnens gunst fik jeg dengang oplyst, at de, der måtte anses for mest sagkyndige under det pågældende departement, var modstandere af ministerens synspunkt og af ministerens forslag, og at de havde en mængde saglige grunde til at erklære, at det var uforvarsomt at gennemføre den ordning, ministeren foreslog. Jeg fik den oplysning, men folketingsudvalget, som undersøgte sagen, og som havde lejlighed til at tale med de pågældende embedsmænd eller tjenestemænd, fik ikke denne oplysning, fordi de pågæl-

dende tjenestemænd havde forbud mod at sige deres egen mening til folketinget.

Nu vel, det er dansk stats- og forfatnings-skik, at det er ministeren, der giver folketinget oplysninger, og at det ikke er ministerens sagkyndige eller ministerens underordnede tjenestemænd, der giver oplysninger. Det er muligt, dette er rigtigt, men så må det involvere en pligt for ministeren til at sørge for, at hvis der er delte meninger mellem de sagkyndige, får folketinget oplysning om alle disse meninger. Ellers er folketinget jo ikke i stand til at træffe den rigtige afgørelse. Derfor mener jeg, at når folketinget har en sag til behandling, det være sig et lovforslag eller forslag til beslutning, eller når der stilles en forespørgsel eller et spørgsmål til en minister, har ministeren pligt til at forfare efter reglerne i den engelske retspleje: ikke blot at sige sandheden og kun sandheden, men den fulde sandhed. Det forekommer mig, at der er meget, der indicerer, at den er ikke blevet sagt af minister Kjærboel, da Augo Lynge stillede sit spørgsmål om vintersejladsen med passagerer her i tinget. Jeg siger udtrykkeligt, det indicerer, navnlig gennem tillægsberetningen, men det er naturligvis ikke bevist.

Men hvorom alting er: folketinget har kun én at henholde sig til, nemlig den ansvarlige minister, og så er det ministeren, der har ansvaret over for folketinget. Hvis ministeren er forkert eller mangelfuldt informeret af sit departement, og det hævder daværende minister Kjærboel at han var i den pågældende sag, så kommer det ikke folketinget ved; folketinget er alligevel blevet vildledt, og det er ministerens ansvar, at folketinget er blevet vildledt. Det er hans sag at sørge for, at hans embedsmænd informerer ham ordentligt. Det er muligt, der kan rejses sag mod de pågældende embedsmænd, hvis de ikke har informeret ministeren ordentligt, men over for folketinget er det ministerens ansvar. Folketinget har kun én at holde sig til.

Nu har vi en del materiale til bedømmelse af denne sag, og jeg tvivler ikke om, at der er nogen, der mener, at den er undersøgt tilstrækkeligt, for vi har haft dommerudvalgets indgående og langtrukne arbejde, og vi kan sikkert ikke få flere oplysninger. Ja, det er lidt kedeligt at skulle stå her og